

LEGISLATIVNÍ SYSTÉM PRO BAZÉNY A WELLNESS - 6. ČÁST

Autorská práva

Ing. Milan Šmíd, Bazény a wellness s.r.o., projektový ateliér

Naše šesté zastavení v oblasti zákonů, vyhlášek, norem a dalších předpisů bude v oblasti, o které si možná řeknete, že se problematiky bazénů, fitness a wellness netýká, a sice u autorského zákona. Co by mohl mít s námi takovýto zákon společného? Právě že hodně. Dotýká se nejen používání softwaru ve výpočetní technice, ale i hudebních a video nahrávek, se kterými se můžeme setkat v řadě provozoven a při různých aktivitách cvičebních a relaxačních.

Podle mezinárodních směrnic a smluv jsou veškerá autorská práva u hudebních děl, obrazových a zvukových záznamů, literárních děl a ostatních uměleckých výtvorů chráněna majetkovými právy svých tvůrců. Česká republika je smluvní stranou v této ochraně a na základě směrnic Evropské unie byl vydán **Zákon 121/2000 Sb. o autorském právu a o právech souvisejících s autorským právem**, a ve znění pozdějších předpisů (Zák. 81/2005 Sb., 216/2006 Sb., 398/2006 Sb., úplné znění Zák. 294/2008 Sb.) dopadá na nás, uživatele těchto autorských výtvorů.

Rozhlédněte se po své provozovně: Pouštíte svým klientům hudební CD s relaxační hudbou nebo podle hudby cvičíte? Či vám na obrazovkách běží videospoty? Využívání autorských děl je také produkce televizního vysílání nebo veřejné vysílání kterékoliv radiostanice. V těchto případech nestačí úhrada poplatků za radiové nebo televizní vysílání, které zaplatíte každý rok za instalované radio nebo TV přijímače, protože v těchto poplatcích autorská práva nejsou podle zákona zohledněna. A to nezáleží ani na tom, že za autorská práva již zaplatily jednotlivé vysílací stanice. Možná, že se vám to také nezdá spravedlivé, když za jednu produkci se platí dvakrát, ale takový je zákon a i můj právník mě upozornil, že hledat spravedlnost v zákonech nemá smysl.

Co nám tedy při využívání autorských děl nařizuje zákon? Za užití je nutné jejich majitelům, tj. autorům hudby a textů, výkonným umělcům, kteří stvořili výsledný produkt i výrobcům zvukových záznamů zaplatit za použití jejich „majetku“. Samozřejmě je nereálné, aby každý člověk podle popisu na CD nebo titulků v televizi vyhledával příslušné autory a uzavíral s nimi licenční smlouvy.

Zvláště komplikované by to bylo u zahraničních umělců. Zákon proto zavedl tzv. kolektivní správu autorských práv, kdy kolektivní správce, kterým je občanské sdružení s oprávněním Ministerstva kultury, zastupuje příslušnou skupinu autorů, a to nejen tuzemských, ale recipročně i zahraničních.

Kolektivní správci uzavírají s jednotlivými uživateli nebo skupinami uživatelů tzv. hromadné licenční smlouvy, které poskytují uživateli souhlas k užití celého repertoáru děl od autorů, které kolektivní správce zastupuje, a stanoví i podmínky užití včetně výše odměny, kterou uživatel kolektivnímu správci uhradí. Výše odměny není stanovena žádným závazným předpisem a je výsledkem vyjednávání uživatele (skupiny uživatelů) a kolektivního správce práv. Kolektivní správci práv jsou oprávněni požadovat náhradu účelně vynaložených nákladů, což bývá v praxi údajně 10 – 25 % z vybraných částek, ostatní vybrané peníze se rozdělují jednotlivým nositelům práv, t.j. jednotlivým umělcům, podle rozúčtovacích řádů schvalovaných příslušným orgánem občanského sdružení – kolektivního správce práv.

V České republice působí v současnosti 6 kolektivních správců práv, při čemž pět jich má právo udělovat licenční smlouvy :

OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním o.s. – zastupuje textaře, skladatele a hudební nakladatele a dědice hudebních práv. www.osa.cz

Intergram – nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů o.s. Zajišťuje odměny za užití uměleckého výkonu zaznamenaného na zvukový záznam a jejich rozhlasové nebo televizní vysílání, záznam nebo rozmnoženiny zvukového nebo zvukově obrazového záznamu na nenahrany nosič pro osobní potřebu. V oblasti veřejné produkce odměna za sdělování díla, výkonu a záznamu veřejnosti, čímž se rozumí zpřístupňování díla v nehmotné podobě živě, ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově – a to přímou veřejnou produkcí prostřednictvím technických zařízení v prostorách přístupných veřejnosti, nebo nepřímou veřejnou produkcí záznamu rozhlasovým nebo televizním přístrojem. www.intergram.cz

DILIA – divadelní a literární agentura – práva k dílům literárním, dramatickým, hudebně dramatickým, choreografickým, pantomimickým, audiovizuálním dílům, scénické hudby a dílům dabingové režie (zastupuje OSA při provozování televizních děl) www.dilia.cz

OOA-S – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl (malířská a sochařská díla, grafická a architektonická, díla kameramanů, scénografů, kostýmních výtvarníků, střihačů a jiných výtvarných děl audiovizuálně použitých) (zastupuje OSA při provozování televizních děl) www.oas.cz

OAZA – Ochranná asociace zvukařů – autorů o.s. – nové sdružení fungující na trhu od roku 2006. www.oaza.eu

Uživatelé autorských děl (což jsme i my provozovatelé) jsou podle zákona povinni umožnit kolektivním správcům výkon kolektivní správy a poskytnout jim potřebné informace. Každý by měl před zahájením užití předmětů autorské ochrany uzavřít licenční smlouvy. V praxi to u nás ale funguje naopak.

Svou povinnost znají běžně pořadatelé hudebních produkcí – koncertů, že mají nejméně 10 dní před koncertem nahlásit kolektivním správcům program se jmény autorů a názvy děl, která mají být součástí produkce. Méně známá je ale povinnost uzavřít příslušné licenční smlouvy majitelům jednotlivých provozoven, kde nejde o přímou hudební produkci jako komerční činnost, ale kde užití děl pomáhá zlepšovat atmosféru klientům v provozovně nebo hudební videoprodukce doplňují nabídku hlavní služby např. na recepcích, fitness nebo stravovacích provozech.

Autorskému právu a jeho dopadu na provozovatele se věnovala i část konference Asociace pracovníků v regeneraci (APR) v květnu tohoto roku, kde o této problematice přednášela Mgr. Adéla Faladová z odboru autorského práva Ministerstva kultury. Zcela jasně zde zaznělo upozornění pro všechny uživatele autorských práv: Daleko lépe se vám bude jednat s kolektivními správci, když se k nim přihlásíte, než až na vás přijdou s pokutou za zneužívání autorských práv a tím nedovolenému obohacení. Pak může vše končit až u soudu. A tomu, doporučuji, je lépe se vyhnout. Zákon je totiž na jejich straně.

(další případné informace: www.mkcr.cz/autorske-pravo/default.htm.)